

duelighed

Søsikker sejleruddannelse på internettet

Hvis du har adgang til en planende båd på 4 - 15 meters længde, kan du forberede dig til den praktiske sejladsprøve ved "sidemandsoplæring", og ved at følge Duelighedsklubbens vejledning heruder.

Når du øver dig i sejlads med en speedbåd, skal du kunne dokumentere, at Duelighedsklubbens censor har påtaget sig at afholde din speedbådsprøve inden for 30 dage, og på forlangende vise dette til Søfartsstyrelsen eller politiet.

Et andet krav er at sejladsen sker under direkte opsyn og instruktion af en myndig person om bord, som har speedbådsbevis, og som er ansvarlig for at sejladsen sker sikkerhedsmæssigt forsvarligt.

Prøven skal afholdes i et fartøj, der opfylder følgende betingelser:

- Fartøjets skroglængde skal være mellem 4 og 15 meter
- Fartøjet skal være sødygtigt og planende med de ombordværende
- Maskineffekten skal som minimum være så stor, at båden er omfattet af speedbådsbekendtgørelse
- Fartøjet skal være udrustet med:
 - Kompas, der kan ses fra styrepladsen
 - Lokalt søkort (egnet til at angive position, kurs og distancer)
 - Lænsemiddel
 - Anker
 - Pyroteknik
 - Kommunikationsmiddel (VHF alternativt mobiltelefon)
 - Ildslukker
 - Typegodkendte redningsveste for hvert enkelt ombordværende
 - MOB-dukke (skal flyde lavt i vandet).

Fartøjet skal i øvrigt have en sådan konstruktion og størrelse, at det efter den bemyndigede censors skøn stiller rimeligt store krav til prøveafleggeren om beherskelse af almindelige principper for manøvrering

Du skal øve dig grundigt i disse færdigheder inden den praktiske del af speedbådsprøven:

1. Fartøjets tilstand (sødygtighed)

Resultatet er tilfredsstillende, når prøveaf læggeren på højst 1 forsøg har kontrolleret at:

- Båden ikke tager vand ind
- Manøvre grejet fungerer
- Motoren fungerer
- Der er olie på motoren
- Kølevandspumpen fungerer
- Brændstofmængden svarer til forbruget for den forventede distance - + 50 % sommer og +100 % vinter

2. Sikkerhedsudstyr

Resultatet er tilfredsstillende, når prøveaf læggeren på højst 1 forsøg har sikret, at bådens sikkerhedsudstyr er i orden, ved at kontrollere tilstedeværelse og stand af bådens sikkerhedsudstyr. Herunder:

- Pyrotekniske redningssignaler
- Brandslukker
- Lænsemidler
- Anker med line
- Diverse fortøjninger
- Gennemgået sikkerhedsudstyret med ombordværende
- Kommunikationsmiddel VHF-radio/mobiltelefon
- Lanterner (hvis om bord)
- Luftpumpe (ved gummibåd)

3. Anløb til kaj.

Resultatet er tilfredsstillende, når prøveaf læggeren på højst 3 forsøg har beskrevet og gennemført manøvreren for anløb til kaj i forhold til følgende punkter:

- Prøveaf lægger anløber kajen med afpasset styrefart i en passende vinkel
- Prøveaf lægger afpasser bådens fart med korrekt anvendelse af neutral og bak
- Prøveaf lægger lægger til kajen med manøvrering, så båden ligger parallelt med kajen i forhold til givne vind og strømforhold

- Prøveaflægger giver ordre om fortøjning til besætningen. Fortøjningerne udføres med de korrekte knob og stik.
- Kajer, broer og pæle må ikke påsejles, men små lette berøringer er tilladte.

4. Anløb til pæleplads eller bøjleplads. (forefindes der ikke pæleplads eller bøjleplads er tillægning til andet lignende f.eks. udlagt bøjle tilladt)

Resultatet er tilfredsstillende, når prøveaflæggeren på højst 3 forsøg har beskrevet og gennemført manøvren for anløb til pæleplads eller bøjleplads i forhold til følgende punkter:

- Giver ordre til fortøjninger klargøres
- Kontrollerer bådens sejlretning/motorens retning
- Manøvrerer mellem pælene eller bøjerne i forhold til givne vind og strømforhold
- Afpasser bådens fart med korrekt anvendelse af neutral og bak
- Giver ordre til at tage fra/affendre samt at anbringe diverse fortøjninger med korrekte knob eller stik
- Kajer, broer og pæle må ikke påsejles, men små lette berøringer er tilladte

5. Kompas og fjerntliggende punkter.

Resultatet er tilfredsstillende, når prøveaflæggeren på højst 1 forsøg har demonstreret at vedkommende selvstændigt kan:

- Styre efter et punkt i land
- Styre båden efter en kompaskurs, som er angivet af censor
- Sejle fartøjet ind i et udpeget mærke (to punkter over et)

6. Mand-over-bord

Resultatet er tilfredsstillende, når prøveaflæggeren på højst 3 forsøg har gennemført en MOB-manøvre i forhold til nedenstående punkter, og når prøveaflæggeren har redegjort for bjærgning og behandling af en overbordfalden person.

Den bemyndigede kaster uden varsel MOB-dukken overbord, og råber evt. selv "Mand over bord".

Prøveaflæggeren udfører mand over-bord-manøvren i forhold til vejr og vind: Manøvren kan gennemføres efter ét af følgende 3 principper:

- Ved udpegning af den overbordfaldne. Ved cirkelvending.
- Ved William's-turn. Kursen ændres 060 grader til den side, hvor overbordfaldet skete. Herefter lægges roret hårdt i borde til den modsatte side af, hvor overbordfaldet skete. Der støttes op på den modsatte kurs af den oprindelige og farten reduceres.

- Ved hurtigt stop og udpegning støttes der op mod den overbordfaldne

Ved samtlige af ovennævnte manøvrer foretager prøveaf læggeren følgende:

- Råber "mand overbord"
- Hvis muligt aktiveres GPS'ens MOB-funktion
- Giver ordre til ombordværende om at angive retningen til MOB-bøjen og til at bjærge
- Fartøjet manøvreres i position for opsamling
- Fartøjet manøvreres således, at fartøjet stævner op i søen og MOB-bøjen bjærges i forhold til strøm og vind
- Prøveaf læggeren melder skruen fri
- Opløbet til MOB-bøjen skal være moderat. Umiddelbart før opsamlingen skal manøvrehandtaget være i neutral stilling. Fartøjet, skal ligge stille i vandet, når bjærgningen af MOB-bøjen foretages
- Bjærgningen må først foretages efter ordre fra prøveaf læggeren
- MOB-bøjen må ikke påsejles. En let berøring er dog tilladt.

Prøveaf læggeren skal redegøre for følgende:

- Bjærgning af en person
- Bjærgning af en bevidstløs person
- Bjærgning af en person i hårdt vejr
- Behandling af kuldeskadet/bevidstløs person

7. Acceleration og hurtigstop

Resultatet er tilfredsstillende, når prøveaf læggeren på højst 3 forsøg har forklaret og gennemført en acceleration og et hurtigstop i forhold til følgende punkter:

- Prøveaf læggeren råber højt og tydeligt: "Hold fast! Der gives gas!"
- Prøveaf læggeren accelerer til fart, så båden planer
- På bemyndigedes anvisning indledes hurtigstop, og prøveaf læggeren råber højt og tydeligt: "Hurtig stop. Hold fast!"
- Prøveaf læggeren tager farten af båden uden at sætte manøvrehandtaget i neutral og drejer samtidig hårdt til styr- eller bagbord
- Prøveaf læggeren får båden til at ligge stille ved korrekt brug af neutral og bak
- Prøveaf læggeren udviser sikkerhedsmæssige hensyn i forhold til ombordværende personer og fartøjet

8. Fartøjets konstruktion

Resultatet er tilfredsstillende, når prøveaf læggeren har anvist:

- Hvor evt. CE-mærkninger for godkendelsen er anbragt og hvilke oplysninger, der er på mærkningen.
- Fartøjets max. antal personer
- Fartøjets motorkraft

9. Personlig sikkerhed

Resultatet er tilfredsstillende, når prøveafløggeren har sikret:

- At der er personlige redningsmidler - typegodkendte redningsveste for hvert enkelt ombordværende
- At der inden sejlads er videregivet oplysninger om ombordværende og sejlplan med forventede ankomsttider til en person i land
- At alle ombordværende er orienteret om deres roller og om førerens ansvar

10. Personers placering

Resultatet er tilfredsstillende, når prøveafløggeren på højst 1 forsøg har orienteret de ombordværende om, hvordan de skal forholde sig i forhold til:

- Sikkerhedsrisici i forhold til fx fartøjets stabilitet
- Ombordværende personers egentlige fastholdelse i fartøjet

11. Sejlads i dårligt vejr

Resultatet er tilfredsstillende, når prøveafløggeren har nævnt mindst 3 af de nedenstående punkter om overvejelser om sikkerhedsrisici i forhold til fx fartøjets konstruktion, tekniske installationer og ombordværende personer:

- Ombordværende er iført tilstrækkelig påklædning
- Besætningens erfaring med sejlads i hårdt vejr
- Der sejles med sikker fart således, at søen rammer fartøjet i en vinkel på 030 grader fra stævnen
- Følger vejrudviklingen i området - især med hensyn til vindretning og styrke samt sigtbarheden via vejrmeldinger
- Sejlads tæt ved luv kyst (med fralandsvind)
- I lukkede speedbåde, at der er lukket vandtætte stuverum og lignende

12. Forskellige farer

Resultatet er tilfredsstillende, når prøveaf læggeren har nævnt mindst 3 af nedennævnte punkter i forhold til forskellige farer:

- Bundgarn
- Drivgarn
- Drivtømmer
- Trafik af mindre fartøjer (kanoer, kajaker osv.) og vindsurfere
- Badende
- Erhvervstrafik i området
- Farvandets beskaffenhed (f.eks. ændring af bundforhold pga. strøm)

13. Kulde-påvirkning

Resultatet er tilfredsstillende, når prøveaf læggeren har redegjort for:

- Almen kuldepåvirkning
- Forholdsregler for at undgå almen kuldepåvirkning.
- Behandling af kuldeskader. Herunder:
 - Forhindring af yderligere varmetab ved at undgå at sætte gang i blodcirkulationen, og faren for ophold i varme rum, massage eller frottering
 - Fjernelse af alt vådt tøj
 - Svøb med et stykke plastik eller et termofolie om kroppen
 - Pak af krop og ben i et uopvarmet tæppe, hvor arme og hovedet pakkes af et andet tæppe
 - Tilføjelse af varme med sukkerholdige drikke
 - At der sørges der for frie luftveje, og der gives kunstigt åndedræt straks til personer, der ikke trækker vejret

14. Udluftning af motorrum

Resultatet er tilfredsstillende, når prøveaf læggeren har forklaret:

- Principper for udluftning af motorrum
- Sikkerhedsrisici i relation til udluftning af motorrum

15. Brændstofforførelse I og evt. tændingssystem

Resultatet er tilfredsstillende, når prøveaf læggeren har:

- Forklaret og demonstreret principper for brændstof- og tændingssystem generelt og specifikt om bord i prøvefartøjet

- Forklaret, hvordan brændstoftilførselen og evt. tændingssystem fungerer generelt
- Ved dieselmotor skal der kunne redegøres for udluftning af brændstofsyste

16. Smøreolie- beholdning

Resultatet er tilfredsstillende, når prøveaf læggeren har:

- Forklaret vigtigheden af, at smøreoliesystemet fungerer, og kan kontrollere smøreoliebeholdningen
- Forklaret forskellen mellem brændstof til 4 takts og 2 takts motorer

17. Nødstop af motoren

Resultatet er tilfredsstillende, når prøveaf læggeren har:

- Forklaret muligheder for nødstop af motoren
- Forklaret eventuelt nødvendige tiltag for genstart af motor
- Forklaret princippet med en 'dødemandsknap' / 'dødemandsline'

18. Forebyggelse af brand i fartøjets brændstof

Resultatet er tilfredsstillende, når prøveaf læggeren har demonstreret viden om 4 af de nedenstående punkter for at undgå brand i et fartøjs brændstof:

- At benzinpåfyldning sker i rolige omgivelser ved brug af tud på dunk og høj tragt
- At der undgås spild og optørre eventuel spildt brændstof
- At motoren holdes ren
- At olieklude opbevares i tæt lukket metalbeholder
- At brændstofslanger og brændstoftanke/dunke er tætte
- At der foretages udluftning

19. Brandteori og bekæmpelse

Resultatet er tilfredsstillende, når prøveaf læggeren har forklaret:

- Brandbekæmpelse om bord i en speedbåd i forhold til faste stoffer og væsker.
- Elementerne i brandtrekanten, samt hvordan en brand slukkes (fjernelse af et af elementerne).

Herunder:

1. Temperatur
2. Brandbart materiale

3. Ilt

20. Brandbekæmpelsesudstyr

Resultatet er tilfredsstillende, når prøveaf læggeren har forklaret anvendelse og funktion af brandbekæmpelsesudstyr. Herunder fx:

- Håndslukker
- Brandtæppe
- Eventuelt fastinstalleret brandslukningsudstyr

21. Knob og stik

Resultatet er tilfredsstillende, når prøveaf læggeren har demonstreret kendskab til mindst 3 af nedenstående knob og stik samt forklaret, hvad knobene anvendes til:

- Rundtørn med dobbelt halvstik om egen part
- Dobbelt halvstik
- Råbåndsknob
- Flagknob
- Pælestik
- Klampestik

22. Slæb

Resultatet er tilfredsstillende, når prøveaf læggeren har:

- Beskrevet/forevist hvordan en slæbetrosse kan fastgøres ombord i prøvefartøjet, som henholdsvis slæbende og slæbte fartøj
- Redegjort for de risici der er for fartøjet og de ombordværende ved en slæbning/bugsering

23. Anker

- Resultatet er tilfredsstillende, når prøveaf læggeren har forklaret/ forevist følgende:
- Betydningen af en forkæde
- Ankerlinens længde i forhold til vanddybden
- Ankringsforbud i sejlrender og fyrlinjer
- Ankringsafstand fra et søkabel (mindst 200 meter)

24. Manøvre i høj fart

Resultatet er tilfredsstillende, når prøveafleggeren på højst 3 forsøg selvstændigt har gennemført større og bratte kursændringer med en fart, så båden planer, mens prøveafleggeren sikrer behørigt udlig.